

Starokatolická církev v ČR

COMMUNIO

5/15

Pastýřský list k vánočním svátkům 2015

Pojďte až do Betléma a podívejme se na to, co se tam stalo, jak nám Pán oznámil.“

(L 2,15 b)

Milé sestry a milí bratři,

jsou věci, které se rozhodují kdesi ve skrytu o nás a bez nás a často také proti nám, málo co se však děje sice bez nás, ale pro nás. Právě takové jsou Vánoce. Bůh přistupuje na podmínky, které sám stanovil při stvoření. Aby s námi mohl žít jako člověk – jeden z nás, musí se také jako člověk narodit. Na svět přichází ten, z jehož příkazu svět začal existovat, ten, který dává život každému tvorů a který každého osobně zná, miluje a zahrnuje ho svou láskou a péčí.

Přichází poznán i nepoznán, přijímán i odmítán, milován i nenáviděn. Uprostřed světa, v němž se překřikují lidé, aby na sebe upozornili a vytvářeli si co největší prostor pro své ambice, zní tichý pláč právě narozeného dítěte, bezbranného a zahnaného z blízkosti bezpečí lidských obydlí do stáje na okraji Davidova města Betléma.

A právě toto dítě je středem všeho dění betlémského příběhu. Ten, kterého zatím není ani vidět a je odkázán na péči lidí, je zaslíbený a zvěstovaný Spasitel, který dává smysl všem událostem, i našim životním příběhům a cestám.

Pastýři na betlémských pláních, lidé stranou společnosti, o jejichž blízkost nikdo nestojí, jsou prvními, kterým je zvěstována radostná

zvěst o zázraku Božího vtělení, zvěst, která je pro celý svět. Do všednosti jejich každodenních povinností vstupuje něco neznámého. Jsou překvapeni, nepřipraveni a andělské poselství jim nahání strach. Co tihle lidé mohou zvěstovat a komu? A přesto jsou to oni, kteří mají být prvními z nás lidí, kdo jsou pozváni, aby v dítěti ležícím v jeslích poznali a přijali Spasitele a stali se prvními posly vtělení.

Moji drazí, umíme ještě žasnout? Ano, ve svém životě jsme tolikrát zažili smutná překvapení a žasli z toho, čeho jsou schopni lidé a dokonce i my sami. Tady však můžeme žasnout nad tím, jak prostě a neokázale Bůh vstupuje do světa, aby v Ježíši Kristu vydal sám sebe do betlémských jeslí i na golgotský kříž. Ano, základní náboženskou zkušeností je úžas, fascinace z nepochopitelné Boží lásky a blízkosti. Kdo neumí žasnout, kdo si život s Bohem zredukoval na počítání dobrých a zlých skutků, kdo si plete bázeň před Boží velikostí se strachem, ten nedošel k jeslím a nesetkal se s Bohem lidským a bezmezně milujícím. S Bohem, jehož láska vydrží odmítání, přehlížení, pomluvy i posměch.

Úžas a bázeň pastýřů se mění v rychlé rozhodnutí: „*Pojďte až do Betléma a podívejme se na to, co se tam stalo, jak nám Pán oznámil.*“ Jdou, aby spatřili toho, jehož narození změnilo jejich život, a vydávají svědectví o tom, co jim bylo zjeveno. Už nemluví o sobě, ale o tom, co patří jinému, božskému světu, o přicházejícím království Božího dítěte, které zaplnilo jejich srdce.

Sestry a bratři,
Vánoce jsou zrcadlem, v němž můžeme zahlédnout sebe sama a svůj život ozářený světlem betlémské noci. Kdo jsme, kam směřujeme a co je pro nás důležité. Vánoce nás zvou, abychom se i my v duchu vydali do Betléma setkat se s Kristem, a stejně jako pastýři odtud odcházeli s chválou v srdci a naitech. Abychom nerezignovali na tuto cestu s tím, že není v naší moci měnit to, co snad někdo ve skrytu rozhodl o nás, bez nás a proti nám. V betlémském příběhu se Bůh rozhodl bez lidského přičinění pro nás.

Přeji Vám, abyste znovu a znovu nacházeli pravý smysl Vánoc a prožívali úžas a radost z této události Boží lásky. Abyste důvěřovali Bohu, i když se zdá být „betlémsky“ bezmocný a nejedná podle vašich představ. Není daleko nebo vysoko, jak se někdy zdá, ale je s námi a s námi zůstává.

Požehnané Vánoce a Boží ochranu a blízkost v nastávajícím roce a stále přeji Vám i Vaším blízkým!

Váš bratr

Advent 2015

Vánoční zamyšlení.....	4
Přehled vánočních bohoslužeb	5
Svatý Willibrord.....	7
Martin Jan Vochoč.....	12
Dějiny českého starokatolictví	13
Iaforum v roce 2016	17
Pro usmání	18
Setkání s mystikem	19
Cukroví	21
Zprávy.....	23

COMMUNIO – vydává Starokatolická církev v ČR, Na Bateriích 27, Praha 6, 162 00

ISSN 1805-1243

Registrační číslo MK ČR E 20002.

Vyšlo 10. 12. 2015

tel. 224 319 528

e-mail: stkat@starokatolici.cz

www.starokatolici.cz

Za toto číslo zodpovídá redakční rada.

Náklady na výrobu tohoto čísla činí 20 Kč. Děkujeme za příspěvek na papír a tisk.

Grafická úprava a DTP: Marek Bárta

Neoznačené fotografie archiv redakce.

Vánoční zamyšlení

„Von pořád čekal, že něco přijde, von pořád čekal...“, zpívá se v jedné písničce ve filmu Smrt černého krále. Přemýšleli jste někdy nad tím, kolik času v životě člověk stráví – ztratí čekáním? Nejen tím nezbytným jako třeba v čekárně u lékaře, ve frontě na poště či na zástavce tramvaje, ale čekáním ve smyslu odkladu prožívání života na zdánlivě příhodnější dobu. Že tohle neděláte? To je moc fajn, ale možná jste někdy zaslechli povzdech: „... teprve úterý? Už aby byl pátek...“ nebo: „Až budu v důchodu, začnu cestovat...“

Přestože oba druhy čekání jsou si podobné, existuje mezi nimi zásadní rozdíl. Zatímco v prvním případě si lze tuto dobu zpříjemnit a zkrátit třeba četbou či rozhovorem s lidmi, kteří se v tu chvíli nachází ve stejné situaci, v tom druhém můžeme čas aktivně vyplnit přípravou na událost, která má nastat. Krásným příkladem je dovolená v cizině – člověk se může třeba naučit pár frází v jazyce té země, kam se chystá, pročíst si průvodce, aby až nastane ten den D, kdy odjede, plněji využil možnosti, které mu dovolená v té zemi poskytuje. Jedním z období církevního roku, které vybízí k takové přípravě, je doba adventní. Určitě už jste mockrát slyšeli, že advent je víc než kupování dárků a gruntování, ale co je to to víc? Jednou z možností, jak hlouběji prožít advent i vánoční svátky, je položit si otázky co pro mě osobně Vánoce znamenají, jaká myšlenka či téma mě na nich oslovuje. A abych jen planě neteoretizoval (neterorizoval), chci se s vámi podělit o dvě myšlenky, které ve mně v souvislosti s letošními Vánoce rezonují. Tou první je téma důvěry, zvláště době, kdy řadu i blízkých vztahů narušují rozdílné

postoje např. k prezidentovi, k uprchlíkům, k tomu, co se děje v církvi... O důvěru totiž, mimo jiné, ve vánočním příběhu jde. Bůh důvěřoval Marii a pověřil ji náročným posláním – porodit Božího syna, aniž by ji vybavil nějakými superschopnostmi, i když někteří jsou přesvědčeni, že ano. Josef důvěřoval Marii, když přišla za ním, s tím že čeká dítě, a nechal ji ukamenovat jako cizoložnici, byť její vysvětlení bylo těžko uvěřitelné. Maria důvěřovala Josefovi, když je jedné noci probudil ze spaní a narychlo pouštěli svůj provizorní domov. Mudrci důvěřovali Herodovi, že se chce novému králi poklonit, a co z toho nakonec vzešlo. A tady můžeme navázat ve svém životě v tom, komu chci důvěřovat nebo naopak nedůvěřovat, zda jsem schopný/á dát člověku druhou šanci, když zradil moji důvěru...

Druhá myšlenka úzce souvisí s tou první a je o důvěře a strachu. Ježíš Kristus se z lásky k nám stal člověkem, a přestože „*způsobem bytí byl roven Bohu, přece na své rovnosti nelpěl, nýbrž sám sebe zmařil, vzal na sebe způsob služebníka, stal se jedním z lidí. A v podobě člověka se ponížil, v poslušnosti podstoupil i smrt, a to smrt na kříži.*“ (Flp 2,6–9). Nejenže zemřel na kříži, ale kvůli nám se stal i člověkem bez domova a uprchlíkem. Mysleme na to, až nám někdo bude servírovat jen obrázky vytržené z kontextu této humanitární katastrofy – hromady odpadků či mladíky s luxusními telefony. Když už nic jiného, tak alespoň za ně prosme v modlitbách, aby v jejich zemích zavládl mír.

Požehnané a pokojné Vánoce.

☒ *Marek Bendy Růžička
farář u sv. Máří Magdaleny v Praze*

Přehled vánočních bohoslužeb a doprovodných akcí v některých farnostech

Desná v Jizerských horách

Štědrý den 24. 12. 2015 ve 24⁰⁰ – půlnoční eucharistická slavnost

Svátek sv. Rodiny 27. 12. 2015 v 14⁰⁰ – eucharistická slavnost

Středa 6. 1. 2016 v 18⁰⁰ – tříkrálový koncert Sboru dobrovolných muzikantů Desná

Jablonec nad Nisou

Neděle 6. 12. 2015 v 17⁰⁰ – koncert Venduly Groulíkové a hostů (blues, jazz, koledy)

Štědrý den 24. 12. 2015 ve 24⁰⁰ – půlnoční eucharistická slavnost

Svátek sv. Rodiny 27. 12. 2015 v 10⁰⁰ – eucharistická slavnost

Sv. Silvestr 31. 12. 2015 v 17⁰⁰ – eucharistická slavnost s poděkováním za uplynulý občanský rok

Neděle 3. 1. 2016 v 10⁰⁰ – eucharistická slavnost

Středa 6. 1. 2016 v 17⁰⁰ – eucharistická slavnost Zjevení Páně

Během vánoční doby bude vystaven betlém „Achátová madona“ (betlém je možno vidět ve dnech 26.–31. 12. 2015 v době od 14 do 17 hodin).

diaspora Butoves u Jičína

Oslavy společně s farností v Jablonci nad Nisou.

Jihlava

Boží hod vánoční 25. 12. 2015 v 10⁴⁵ – eucharistická slavnost

Svátek sv. Rodiny 27. 12. 2015 v 10⁴⁵ – eucharistická slavnost

Neděle 3. 1. 2016 v 10⁴⁵ – eucharistická slavnost s koledami a prosbou o požeňání do nového občanského roku

Pacov

Štědrý den 24. 12. 2015 v 16⁰⁰ – „půlnoční“ eucharistická slavnost

Boží hod vánoční 25. 12. 2015 v 10⁰⁰ – eucharistická slavnost s koledami

Svátek sv. Rodiny 27. 12. 2015 v 10⁰⁰ – eucharistická slavnost

Pelhřimov

Boží hod vánoční 25. 12. 2015 v 8⁰⁰ – eucharistická slavnost s koledami

Praha

Katedrální chrám sv. Vavřince na Petříně

Štědrý den 24. 12. 2015 ve 24⁰⁰ – půlnoční eucharistická slavnost s koledami a hudbou folkrockové skupiny Fénix

Sv. Štěpán 26. 12. 2015 v 17⁰⁰ – eucharistická slavnost s koledami

Slavnost Matky Boží 1. 1. 2016 v 15⁰⁰ – eucharistická slavnost

Neděle 3. 1. 2016 v 17⁰⁰ – eucharistická slavnost s koledami

Během vánočního období bude od 10⁰⁰ do 16⁰⁰ denně přístupný originální kovový betlém Jaroslava Válka

Rotunda Nalezení sv. Kříže v ulici Karolíny Světlé

Boží hod vánoční 25. 12. 2015 v 17⁰⁰ – eucharistická slavnost s koledami

Úterý 29. 12. 2015 v 18⁰⁰ – eucharistická slavnost

Sv. Silvestr 31. 12. 2015 v 17⁰⁰ – eucharistická slavnost a poděkování za uplynulý rok

Slavnost Zjevení Páně 6. 1. 2016 v 18⁰⁰ – eucharistická slavnost s koledami a „tříkrálovým žehnáním“

Svátek Křtu Páně 10. 1. 2016 v 17⁰⁰ – eucharistická slavnost

Kaple sv. Máří Magdaleny u Čechova mostu

Vánoční vigilie 24. 12. 2015 ve 21⁰⁰ – eucharistická slavnost s koledami

Neděle 27. 12. 2015 v 10⁰⁰ – eucharistická slavnost

Slavnost Zjevení Páně 3. 1. 2016 v 10⁰⁰ – eucharistická slavnost

Svátek Křtu Páně 10. 1. 2016 v 10⁰⁰ – eucharistická slavnost

Kaple sv. Rodiny pod Nuselskými schody

Vánoční vigilie 24. 12. 2015 v 15⁰⁰ – eucharistická slavnost s koledami

Svátek sv. Rodiny 27. 12. 2015 v 15⁰⁰ – poutní eucharistická slavnost

Tábor

Štědrý den 24. 12. 2015 ve 24⁰⁰ – půlnoční eucharistická slavnost s provedením České mše vánoční od Jana Jakuba Ryby

Svátek sv. Rodiny 27. 12. 2015 v 9⁰⁰ – eucharistická slavnost

Varnsdorf

Štědrý den 24. 12. 2015

ve 14³⁰ – živý betlém a zpěv koled

ve 20³⁰ – vánoční eucharistická slavnost v osadě Naděje u Cvikova

ve 24⁰⁰ – půlnoční eucharistická slavnost

Boží hod vánoční 25. 12. 2015 v 10⁰⁰ – eucharistická slavnost

Svátek sv. Rodiny 27. 12. 2015 v 10⁰⁰ – eucharistická slavnost

Sv. Silvestr 31. 12. 2015 v 17⁰⁰ – eucharistická slavnost s poděkováním za uplynulý občanský rok

Slavnost Zjevení Páně 3. 1. 2016 v 10⁰⁰ – eucharistická slavnost

Zlín

Štědrý den 24. 12. 2015 ve 21⁰⁰ – „půlnoční“ eucharistická slavnost

Svátek sv. Rodiny 27. 12. 2015 v 10⁰⁰ – eucharistická slavnost

Slavnost Matky Boží 1. 1. 2016 v 10⁰⁰ – eucharistická slavnost

Neděle 3. 1. 2016 v 10⁰⁰ – eucharistická slavnost

Slavnost Zjevení Páně 6. 1. 2016 v 17³⁰ – eucharistická slavnost

Svatý Willibrord

Svatý Willibrord byl velkým misionářem na přelomu 7. a 8. století. Nejvíce působil ve Frísku a stal se prvním arcibiskupem Utrechtu. Právě z tohoto důvodu je považován za patrona Utrechtské unie a utrechtský arcibiskup se považuje za jeho přímého nástupce v nepřerušené linii. Jeho památka spadá na 7. listopadu, tedy na den, kdy ukončil svou pozemskou službu Pánu (v roce 739) a právě k tomuto dnu, resp. k nejbližší neděli k této památce se vztahuje i sbírka Utrechtské unie, jejíž výtěžek se pak používá na misionářské projekty.

Willibrordovo dětství a mládí

Svatý Willibrord se narodil kolem roku 657 v Northumbrii, což je na pomezí Anglie a Skotska. Jeho otec Willigis byl anglosaský šlechtic, který se po smrti své ženy stal mnichem a později žil dokonce jako poustevník. Proto dal svého syna Willibrorda v sedmi letech na výchovu do benediktýnského kláštera v Riponu (na území dnešního North Yorkshiru). Tento klášter založil, a v té době vedl sv. Wilfrid, který se také staral o Willibrordovu výchovu. Již ve věku 15 let složil řeholní sliby a o pět let později klášter opustil a přesunul se do kláštera v Rathmelsigu na severozápadě či západě Irsku. Důvodem jeho odchodu bylo to, že se klonil k římské tradici, kdy hlavou lokální církve je biskup, ovšem v irsko-skotské tradici byl centrem lokální církve klášter, a její hlavou tím pádem představený kláštera. Tímto přesunem se mimo jiné vyhnul i pozdějším církevně-politickým sporům a mohl se setkat s anglosaskými krajaný Egbertem a Wigbertem, se kterými začal plánovat své misijní působení ve Frísku. Někdy

v té době (kolem roku 688) také přijal kněžské svěcení pod vedením právě sv. Egberta.

Willibrordova misijní činnost

Dalším zlomovým rokem ve Willibrordově životě byl rok 690, kdy franský majordom Pipin II. porazil fríského krále Radboda. Tím pro sebe získal provincii na severu dnešního Nizozemí. Willibrord tak mohl vyrazit na svou misijní cestu a svou činnost započal v Antverpách se souhlasem franského majordoma. Evangelizace pohanského obyvatelstva byla velmi náročná a pomalá, protože část území byla stále pod nadvládou Radboda, a ten se snažil křesťanství vymýtit. Svatým Willibrordem se mimoděk do Frísku dostal i kult sv. Osvalda a také irsko-skotský ideál asketického bezdomovectví potulných mnichů. Tato idea se pak ještě držela i u anglických misionářů ve Švédsku. Svátý Eskil (+1080) například z tohoto důvodu věřil, že čím vzdálenější je od svého domova, tím blíž je k nebi. Willibrord sám se však tomuto ideálu bránil, a naopak spolupracoval s katolickým majordomem a s římským biskupem na začlenění misionářů do Římské říše. Proto se Willibrord

v roce 695 vydal na popud Pipina II. do Říma, kde dostal požehnání k fríské misii, byl vysvěcen na arcibiskupa Frísů a přijal jméno Klement. Po svém návratu na své misijní území postavil v Utrechtu kostel a klášter, který se stal jeho sídlem a místním centrem vzdělávání. Tak mohl Willibrord ve své osobě spojit obě tehdejší misijní koncepce – byl představeným kláštera, podřízený vladaři a zároveň byl jako arcibiskup podřízen římskému biskupu.

O tři roky později založil v Echternachu (dnešní Lucembursko) významné opatství, které stojí dodnes a kde se také nacházejí Willibrordovy ostatky.

Boje o frísko

Willibrord se nebál radostnou zvěst kázat i samotnému Radbodovi. Pro misionářovu smělost a neoblomné přesvědčení ho nechal vykonávat svou činnost dál, i když sám křesťanství nikdy nepřijal. Ovšem když došlo mezi Franky k rozbrojům v roce 716, neváhal Radbod využít příležitosti, aby opět získal kontrolu nad Frískem. Zbořil v té době spoustu kostelů a pobil velké množství křesťanským misionářů. Jeho snaha o zpohanštění jeho původního území však vydržela pouze čtyři roky. Když pak Radbod v roce 719 zemřel, Willibrord znovu započal svou misijní práci. To už však byl majordomem Pipinův syn Karel Martel (Willibrord v roce 714 pokřtil jeho syna Pipina Krátkého, budoucího franského krále) a za jeho vlády byla mnohem klidnější atmosféra pro evangelizaci, než za Pipina II.

Misie v Dánsku a závěr světčova života

Willibrord se pokoušel o misii i třeba v Dánsku. Sílu křesťanského Boha dokazoval mimo jiné i tím, že si nechal k jídlu připravit zvířata,

kteřá tam pohani používali jako obětiny. Ve chvíli, když Dánové viděli, že Willibrord po konzumaci těchto zvířat nezemřel, ani nepřišel jiný trest, začali opouštět pohanskou pověřčivost a obraceli se na křesťanství. Ovšem nečekal ho tam ve finále tak velký úspěch jako ve Frísku, kam se následně i vrátil.

Willibrord se misii věnoval až do velmi pokročilého věku. V 70 letech pak napsal o svém působení krátký spis „In Dei nomine feliciter“ (Šťasten v Božím jménu) a své poslední roky strávil právě v Echternachu, kde také skonal v požehnaném věku 82 let.

Zajímavost

V Echternachu se každoročně koná na Svato-dušní svátky pestrý průvod zasvěcený právě sv. Willibrordovi. Jeho účastníci pochodují přes celé město velmi zvláštním tanečním krokem. Původně to byli tři kroky vpřed a dva vzad, od roku 1974 je to však jeden krok vpřed a vlevo a jeden krok vřed a vpravo. První zmínka o tomto procesí se objevuje v roce 1497. Bylo několik snah tento průvod zrušit, ale vždy se jeho památka obnovila a tak přetrvává až do dnešních dnů.

O jeho původu se stále spekuluje. Je možné, že je to pozůstatek kajicných procesí, jejichž účastníci se chovali jako by byli obtíženi vážnými nemocemi, což jim mělo pomoci tyto vážné choroby od nich odehnat. Je však také možné, že jde o napodobování křesťanských poutníků, kteří pro změnu po každých třech krocích padali na kolena. Ovšem není ani vyloučeno, že kořeny průvodu sahají i k nějakým pohanským rituálům. Ať už je původ pochodu jakýkoliv, dnes bývá vždy zakončen u světčova hrobu slavnostní bohoslužbou.

☒ *Monika Mádlová, farnost Praha*

Martin Jan Vochoč

český Oskar Schindler

Martin Jan Vochoč (1910–1967) byl český starokatolický duchovní a též správce starokatolického biskupství ve Varnsdorfu.

Po smrti svého otce se v roce 1920 přestěhoval s matkou do Lovosic. České gymnázium začal studovat v Ústí nad Labem, ale odmaturoval v Praze. Po maturitě studoval krátce bohosloví na římskokatolické teologické fakultě Karlovy univerzity v Praze. Současně studoval archivnictví na Státní archivní škole v Praze. V polovině 30. let se stal historiografem Řádu maltézských rytířů. Bydlel v maltézském konventu na Malé Straně v Praze a od řádu získal finanční podporu pro studia.

V té době také přestoupil do starokatolické církve a roku 1936 byl vysvěcen na kněze a téhož roku ustanoven administrátorem pražské farní obce. Od roku 1938 pak byl vikářem u kaple sv. Máří Magdalény. Roku

1942 byl zvolen farářem tehdejší farní obce Praha-západ.

Jako kněz a archivář pomáhal v roce 1939 československým Židům v jejich snahách o včasnou emigraci, vystavoval jim fingované křestní listy. Celkem jich vystavil na 1500! Tak mnoha rodinám pomohl vystěhovat se do zámoří a zachránil je před holokaustem. Roku 1940 se oženil s Annou Ptáčkovou. Téhož roku vydal monumentální dvoudílný „Kalendář historický národa českého“. Po atentátu na Heydricha byl udán jedním ze svých „přátel“, zatčen gestapem a několik let pak prožil v pracovním táboře v bavorském Coburgu. Až do konce války byl pod dozorem gestapa a nebyla mu dovolena duchovenská činnost. Roku 1944 začal pracovat na historickém románu „Májový sen“, což je fiktivní deník Hynka z Poděbrad, syna krále Jiříka. Román se mu ale nepodařilo dokončit. Od roku 1946 působil jako starokatolický duchovní v Jablonci nad Nisou. Roku 1946 byl znovu udán za hanobení prezidenta Eduarda Beneše. Vochoč byl zatčen a po několika dnech byl propuštěn na svobodu, ale vyšetřován byl dále. Tehdy byl též vyloučen ze Syndikátu českých novinářů.

V panice se pokusil emigrovat do zahraničí, ale byl zadržen pohraniční stráží a 27. března 1947 odsouzen lidovým soudem na pět let za urážku Edvarda Beneše, za aktivistické články a za přednášky na výcvikových táborech Kuratoria mládeže v době Protektorátu. Martin Jan Vochoč si trest odseděl ve věznicích v Pardubicích a Valdicích. Během vězení

sepsal dosud nevydanou historickou monografii „Valdštejn zblízka“.

Po propuštění v roce 1952 mohl opět od roku 1954 působit jako starokatolický kněz v Desné v Jizerských horách, Varnsdorfu a Jablonci nad Nisou. Od 1. ledna 1957 byla Vochočovou zásluhou v Praze získána pro bohoslužby rotunda sv. Kříže v ulici Karolíny Světlé. Martin Jan Vochoč zemřel v roce 1967 v Jablonci nad Nisou a je pochován na tamním hřbitově.

Od roku 1946 se Vochočovo jméno ocitlo na „černé listině“ všech nakladatelství a redakcí, i když jeho dílo skrývá nepopíratelné literární hodnoty. Přestože se v mnoha ohledech jednalo o kontroverzní osobu, otiskujeme níže jako ukázkou Vochočův článek, který 3. dubna 1942 vyšel v novinách Národní politika a popisuje mimo jiné naši katedrálu sv. Vavřince v Praze.

☒ *Alois Sassmann, farář v Táboře*

Petrín, pražská hora velikonoční

(Národní politika, 3. 4. 1942)

„Podál u síonské hradby palmový strom stíny lil, v nich se Smírce věčné klatby v sladkém snění často kryl...“ Veršovaná legendička dvou nadobro zapomenutých buditelů, Proška a Kociána, obsažená ve sbírce Douchově, vypravuje krásný příběh o útlocitném ptáčku, křivonosce: ptáček uvykl přijímati seménka z ruky Ježíšovy – jednoho dne se však nedočkal laskavého Přitele, hledal Ho, až jej konečně našel rozpjatého na dřevu kříže. Drobným zobáčkem se ptáček snažil vyprostit hřeby z krvavých rukou, až se zobáček marným úsilím pokrivil a ptáčkovi přinesl jméno křivonosky.

Prostý text, provázený tklivou, melancholickou melodií, prošel tradicí starých tet a dospěl až k mojí matce, která mi zpívala zvláště tu píseň kdysi dávno, za slunného jarního podvečera na cestě, která se vine podél Hladové zdi od Strahova k vrcholu Petřína. Tehdy jsem nevěděl nic, že už před sedmi staletími

Kostelík svatého Vavřince – 30. léta 18. století.

Tak vypadala naše katedrála v roce 2005.

dal Jindřich Zdík nově založenému klášteru strahovskému jméno hory Sióna, tak blízké místům umučení Páně – ale dětské obrazovnosti splýval strom, zakotvený ve skulině zdiva, se stromem palmovým, dítě nepochybovalo o totožnosti síónské hradby z písňe se zubatou zdí Karla IV., jejíž bělost kontrastovala tak nápadně s temnou červení pozdějších barokních fortifikací, jejichž zbytky se na té straně Prahy dodnes zachovaly.

Krásná cesta opouští náhle přítmi a vystupuje do plného jasu slunečního, až se naráz zatáčí doleva, aby úzkou brankou vešla do světa zcela jiného. Zelené zášeří mladého listí vysokých stromů objímá vrchol Petřína, na němž neruší dávnověký klid ani dvě modernější, dnes už také půlstoleté stavby, železná konstrukce rozhledny, jejíž hlava uniká vysoko nad stromy a jejíž schodiště se ozývá pravidelnými kroky návštěvníků, splývajícími v tikot hodin – a pseudogotický pavilon turistů, jehož věžatá kontura tak pěkně harmonovala s přílehlým pásmem Hladové zdi, než byl právě tento její oddíl zbořen. Hlavní půvab Petřína nezáleží však v těchto vymoženostech nového věku ani v nádherné úpravě sadů a dokonce ani ve znamenitostech blízké hvězdárny – ten je zaklet v dávné minulosti a v památkách rázu náboženského.

Otec českých letopisců děkan Kosmas jmenuje Petřín hned v souvislosti s Libuší a se založením Prahy. Jméno vrchu odvozuje – ne dost pravděpodobně – od „Petra“, latinského slova, jež znamená skálu, kámen; Kosmas byl jistě sveden k tomuto výkladu nevšední jakostí kamenu zdejšího, jež v jeho době sázavský opat Silvester vozil odtud až do svého vzdáleného kláštera. Mladší, ale nějak věrohodnější výklad jména připomíná Peruna, dávného boha blesku a ohně, jehož

Věžnění se podepsalo na podlomeném zdraví Martina Jana Vochoče

bylo možná tento vrch pradávným božišťem. Stará tradice, již klade Hájek k r. 992, zachovala zprávu o ohních, které tu pálili naši předkové ke cti božstvům, až toho roku sv. biskup Vojtěch s pomocí knížete Boleslava Pobožného vybudoval zde kapličku na počest **sv. Vavřince**, ohněm umučенému.

Tak byl Petřín pokřtěn – a německé jméno Laurenziberg – připomíná křestního patrona. Kaplička má bohaté dějiny: od XII. stol. ji spravovala kapitula vyšehradská a ves Choleč v Rakovnicku patřila k jejímu nadání. Svatovítský děkan Vít dobré paměti dal ve XIII. stol. chrámek vavřinecký zvětšiti, za času rudolfinských byl kostel znovu opraven, v baroku pak rozšířen, opatřen dvěma věžemi a kopulí dosti vzosnou, která snad uchovává půdorys dávné rotundy. Po josefinském zrušení kostela a uzavření celé hory přikročeno k obnově až roku 1840.

Před stoletím sloužil zde svou primici strahovský kněz P. Eugen, básník Boleslav Jablonský, o šest let později inspirovala silueta kostelíka Alexeje Chomjakova k poetické visi dávné bohoslužby kyrilometodějské. Ti oba viděli Petřín jako horu kultickou, jejíž celá příroda vnuká myšlenky náboženské. Ale již před tím pražský barok vnímal atmosféru petřínskou v celé její tklivosti a několika stavbami zasvětil horu rozjímání velikonočnímu. Kaple Božího hrobu z r. 1733 se zdařilou kopíí architektury orientální, podobné stavbičky byly tehdy velmi oblíbeny na všech poutních místech – nejbližší máme na Zderaze a na Bílé hoře.

Krásná křížová cesta, jejíž obrazy byly v letech 1837–38 malovány podle kreseb Führi-chových, je také jen obnovou starší podobné cesty, která tu byla již ve stol. XVIII. Nad nemocnicí „U panen“ ji zahajuje obraz Krista v zahradě Getsemanské (dnes bídne přemalovaný) – a nad příkrými schody výše se začíná řada čtrnácti zastavení, která vedou poutníka dlouhou serpentinou až k samotnému chrámku Vavřincovu. Vlastním ukončením křížové cesty je vzorná kaple kalvárská, jejímuž oltáři vévodí kříž a jejíž hladký portál byl před málo lety znehodnocen kopíí Alšovy kresby Pána Vzkříšeného a počátečními slovy velikonočního hymnu: „Vstal jest této chvíle!“ To je Petřín křesťanský, velikonoční hora nad Prahou, cíl staletých poutí, k němuž stoupala celá pokolení zbožných, ti osamělí, ti sdružení v procesí, někteří za noci při mihotavém světle lamp a svíci, jiní za bílého dne v plné záři sluneční. Je to poutní místo velmi půvabné a vlastně religiosnější ve své opuštěnosti než mnohá proslulá střediska poutního ruchu znesvěcená kupeckým merkantilismem – a při tom místo staro-žitné, kde může člověk vzpomínat na počátky víry v naší zemi, na

Vojtěcha Slavníkovce, jehož socha stojí dnes v zákoutí za apsidou kostela, ač původně byla umístěna v jeho vnějším výklenku. Fresková výzdoba vnitřku chrámu vavřineckého nám také připomíná oba zakladatele – najdeme tu i jejich znaky: smyšlený erb Slavníkovců i mythický kostel Boleslavův, jak je zachytila obrazotvornost barokního malíře. Neveselé, přímo kajicnické myšlenky vyvstanou poutníkovi i při vzpomínce na pozdější události petřínské dějepravy, na hromadnou exekuci odbojných Vršovců na prahu věku XII. a na popravu Ctibora, dvorského soudce, jenž tu ukončil život o půl druhého století později.

Co si však člověk nedovede dobře představit na Petříně, je čilý ruch pestrého tábora muslimanů, kteří prý zde měli dočasná sídla někdy za časů Karlových. Tuto starodávnou atrakci, stejně jako pozdější ohňostroje Rudolfa II., je Pražan ochotnější klást někam jižněji či východněji než na posvátný vrchol Petřína – krátce – na Nebozízek. Žádný pražský topograf ještě neurčil přesně hranice mezi Nebozízkem a Petřínem – obě lokality jsou někdy směřovány a přece je tu velký rozdíl v náladě přírody, lidí i věcí. Nebozízek je celkem smavá krajina – od Máchova pomníku až ke kamennému stolu, jenž připomíná pohostinnost Vojty Náprstka, jdou cestičky vroubené lavičkami a slaměnými paraplíčky, pěšiny vonící šeríkem a jasmínem, ideální promenády pro májové dvojice. Ticho Petřína je docela jiné, vážné, nábožensky dojmavé – vzpomínáte tam na utrpení lidské i na veliké pašije Boha vtěleného. Ale je i v té neviditelné hranici dvou světů podivná krása – nevědomky překročíte mez oddělující sad toho světa od uzavřené zahrady velikonoční; nezapomeňte, že se končí procházka a počíná se pouť!

☒ *Martin Jan Vochoč*

Dějiny českého starokatolictví

(seriál pro Communio)

Část 7. – Konflikt s biskupem

Dobré myšlenky někdy zajdou na zbytečných osobních sporech. To byl i případ Iškovy české obce v Curychu. Iška byl částečně nevině zatažen do nepěkného osobního sporu se švýcarským biskupem, což vyústilo jeho sesazením z církevních funkcí a vynutilo si návrat do Čech. Na druhé straně nebyl tohoto konfliktu, možná by českojazyčná církev vůbec nevznikla.

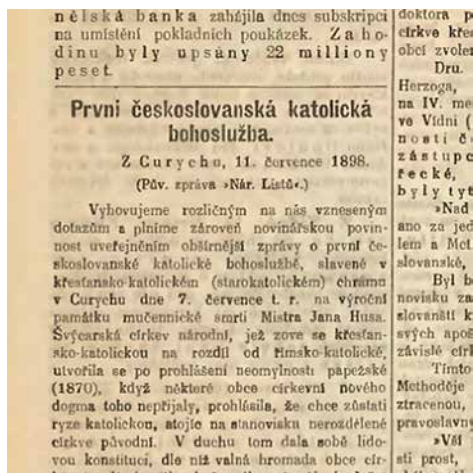
V minulém čísle našeho seriálu jsme sledovali vznik českojazyčné farnosti ve švýcarském Curychu, která byla inspirována českými poutěmi do Kostnice. Tento projekt byl paralelně doprovázen Iškovou intenzivní agitací na domácím území, tedy přímo v Čechách a na Moravě, od které si sliboval získání silné podpory věřícího lidu, nebo alespoň intelektuálních elit, pro myšlenku národní katolické jazykově české církve. Tato očekávání se Iškovi ovšem plnila jen velmi málo.

Koexistence nemožná

Na českém území se na základě Iškových pravidelných cest do vlasti, článků v Národních listech a přednášek začalo podobně jako v Curychu utvářet jádro příznivců založení národní církve. Zejména v Praze a v Nové Pace, kde byla Iškovi dokonce pro novou

*Zpráva o Iškově české bohoslužbě
v Národních listech*

církev příslibena městská kaple. Tato agitátorská činnost nezůstala bez odezvy mezi jazykově německými starokatolíky v Čechách, kteří s rostoucí intenzitou opakovali obavy, které již dříve na starokatolickém kongresu vyjádřil prof. Josef Bendel, tedy že koexistence Čechů a Němců v rámci jedné církve není prakticky uskutečnitelná. Hlasatelem těchto obav se stala výrazná osobnost jazykově německého starokatolictví u nás – farář Anton Nittel. V listu Abwehr v článku z 29. října 1898, který následně promptně přetiskl Alt-katholisches Volksblatt, se Nittel dovolává Iškovy pověsti coby zuřivého českého agitátora proti Němcům a vyslovuje pochybnost o možnosti koexistence Čechů

a Němců v jedné starokatolické církvi, případně ve dvou církevních strukturách, kterým by ale předsedal týž správce biskupství. Jasně zde zaznívá požadavek nezávislé a od jazykově německé církve oddělené církevní struktury pro Čechy.

druhý český kněz v Bernu

Do poměrně slibného rozvoje české starokatolické obce ve Švýcarsku zasáhl nemilý konflikt mezi Františkem Iškou a švýcarským kristokatolickým biskupem Dr. Eduardem Herzogem, který měl za následek Iškovu suspenzi z místa vikáře v Bernu a jeho definitivní odchod do Prahy. Předmětem sporu se stala situace jiného českého kněze, Josefa Peřiny, který se pod dojmem závěrů vídeňského starokatolického kongresu a po komunikaci s Iškou (Peřina byl jedním ze jmen na Iškově seznamu potenciálních duchovních československé církve) rozhodl připojit ke starokatolické církvi, a když mu bylo přislíbeno

roční stipendium ve výši 1000 franků, přijel v lednu roku 1898 do Bernu a začal studovat na teologické fakultě. V lednu 1899, kdy se možnost brzkého získání pracovního místa v Čechách ukázala nereálnou, vznesl Peřina skrze biskupa Herzoga žádost o přijetí do kléru starokatolické církve ve Švýcarsku, ale tato byla zamítnuta s poukazem na Peřinovu špatnou znalost německého jazyka.

Mediální skandál

V březnu roku 1899 bylo Peřinovi bez varování na popud biskupa Herzoga zastaveno vyplácení stipendia s odůvodněním, že toto stipendium je určené pro kandidáty duchovní služby v kristokatolické církvi, a Peřina, nyní již ženatý a s šestiměsíční dcerkou, se ocitl zcela bez prostředků. V této krizové situaci se Peřina, místo pokusů o komunikaci s biskupem a hledání smírného řešení, obrátil na bernského sociálně demokratického politika Karla Moora a s jeho pomocí publikoval

Komenského náměstí na přelomu století

v listu sociálně demokratické strany kantonu Bern Berner Tagwacht dne 25. března 1899 značně polemicky psaný článek s titulem „Nejdůstojnější pane biskupe, tak tohle je křesťanské jednání?“ který nastiňuje Peřinovu tíživou situaci a obviňuje biskupa Herzoga z nečestného jednání a nedostatku křesťanského milosrdenství. Tento článek spustil velmi ostrou polemiku, která naplňovala stránky různých periodik celý následující měsíc. Případu se chopily prořmskokatolické listy Otschweiz a Vaterland, které v tom viděly cennou příležitost skandalizovat kristokatolickou církev jako celek, listy Basler Nachrichten a Bund stály pro změnu na straně biskupa Herzoga. Peřinu pak hájil sociálně demokratický list Berner Tagwacht.

Kostel v Nové Pace byl Iškovi předběžně přislíben

Iška upadá v nemilost

František Iška se cítil být za Peřinu v této situaci zodpovědný, pokoušel se neúspěšně zprostředkovat dohodu mezi ním a biskupem, a poskytl mu dar ve výši 250 franků, který mu měl umožnit cestu zpět do vlasti. Peřina za to Iškovi na stránkách Berner Tagwacht dne 29. března 1899 veřejně poděkoval a nazval ho svým přítelem a advokátem. Tím ho ovšem v atmosféře vyhocené, emocionální a osobními útoky naplněné polemiky doslova zapsal na černou listinu. A výsledky na sebe nenechaly dlouho čekat. Ještě téhož dne večer byl Iška předvolán před mimořádné zasedání rady církevní obce v Bernu, kde byl obviněn z nepřijatelných postojů vůči biskupovi a bez možnosti přednést dokumenty na svou

obranu byl s okamžitou platností suspendován. Tato skutečnost byla novináři rovněž okamžitě použita a lze říci, že v dubnu již byly kdysi kolegiální až přátelské vztahy Išky a biskupa Herzoga již otevřeně nepřátelské.

Návrat do vlasti

Tato neradostná situace a zároveň velmi pozitivní ohlasy v Čechách přiměly Išku k definitivnímu návratu do vlasti. V dubnu roku 1899 definitivně přesídluje do Prahy a najímá si byt na Komenského náměstí č. 3. Od tohoto okamžiku se začíná psát vlastní historie pražské starokatolické obce a tím

i jazykově české starokatolické církve. České obce v Curychu se ujal pražský rodák Anton Absenger, ale bez Iškovy vůdčí osobnosti obec brzy přestala fungovat. Ovšem ani v Čechách nebylo všechno tak ideální, jak to vypadalo na dálku ze Švýcarska. Mnoho zájemců o národní církev, kteří ji podporovali v době, kdy byla dostatečně vzdálená, se k ní najednou nechtělo znát, když se začala realizovat přímo v Čechách. A římskokatolický tisk silně agitoval a snažil se starokatolictví vykreslit jako čistě německý fenomén, který s sebou ponese tlak na germanizaci. Přesto se Iška nezalekl a ve svém bytě začal slavit první bohoslužby. A s vervou se pustil do boje se státními úřady, které vzniku českojazyčné starokatolické církve velmi nepřály. O těchto bojích ale zase příště.

☒ *Petr Jan Vinš*

Z ustavujícího dokumentu curyšské české obce

Stanovy Iškovy české církve v Curychu obsahovaly základní myšlenky, které se později stanou základem zřízení jazykově české starokatolické církve. Z těchto stanov uvádíme některé zajímavé pasáže.

„Obmyšlená národní církev československá musí přesně se držeti nezměnně a nezměnitelně věrouky původní nerozdělené všeobecné církve křesťanské, aby tak s ostatními sesterskými, na témž základě spočívajícími církvemi tvořila pravou, obecnou katolickou církev Kristovu.“

„Považujíc jedině Krista Pána za nejvyšší hlavu obecné (katolické) církve, podrobuje se národní církev československá ve věcech víry, jakož i ve všem, čeho nepopíratelně blaho celé církve obecné vyžaduje, usnešení sněmů církevních v pravdě všeobecných (oekumenických), v každém jiném ohledu jest ale úplně samosprávnou.“

„Nejvyšším správním úřadem národní církve československé jest národní synoda, sbor to delegátů jednotlivých obcí a jejich kněží; ústředním orgánem výkonným jest synodou zvolená synodní rada. Již řádem volebním musí členům-
-nekněžím (laikům) jak na synodě, tak v synodální radě, zajištěna býti většina.“

„Celá bohoslužba a všechny církevní funkce mají být konány v češtině, případně staroslověnsky.“

Laienforum v roce 2016 bude v České republice

Na příští rok připadne 20. mezinárodní setkání starokatolických laiků, pro nějž i u nás zdomácnělo označení laienforum. Každý rok, kromě let v nichž je pořádán starokatolický kongres, se sjíždějí starokatolíci převážně z Německa, Rakouska, Švýcarska a České republiky, aby sdíleli zkušenosti s všednodenním životem církve, společně se modlili, rozjímali a diskutovali.

Cílem následujících řádků je informovat stručně o tom, co se v laienforu za poslední roky změnilo, a do jisté míry také reagovat na často se vyskytující dotazy týkající se tohoto laického setkávání. Závěrem si pak dovoluji stručně shrnout, v čem je laienforum přínosné pro mě osobně, a pozvat Vás k účasti na setkání v roce 2016.

Řadu let mělo laienforum pověst klubu starých známých, kteří tvoří uzavřenou skupinku a každý rok se sjíždějí ve skrovném počtu a obdobném složení. Osobně mám s laienforem diametrálně odlišnou zkušenost. Za posledních sedm let, kdy jsem měla možnost se setkávání účastnit, jsem se setkala s velmi pozitivním přístupem a otevřeností stran účastníků napříč zeměmi a věkovými kategoriemi. Mezi účastníky už zdaleka nejsou jen lidé postarší, ale i řada nově příchozích ve středním nebo studentském věku, vítány jsou i rodiny s dětmi. Letos se v St. Niklausen zúčastnili zástupci i švýcarské mládeže. Také jazykově se Laienforum stává stále přístupnějším. Zejména kvůli přání holandských a polských starokatolíků budeme na

příští laienforum připravovat také shrnutí přednášek v angličtině, abychom program zpřístupnili co nejširšímu spektru zájemců. Další věcí, kterou často slyším a která zbytečně odrazuje zájemce, je cena. Samozřejmě, že se naše příjmy dají většinou s těmi v Rakousku nebo Švýcarsku srovnat jen těžko. Mimo jiné byl i proto založen VIAKL (Verein Internationales Aaltholisches Laienforum/ Spolek Mezinárodního fóra starokatolických laiků), jehož úkolem je podpořit účastníky, pro které by byl nedostatek financí překážkou, a to až do plné výše nákladů na stravu a ubytování.

Hlavní důvody, proč se laienfora stále s chutí účastním, jsou tři. Prvním je setkávání spojené s poznáváním nových lidí, odlišných názorů a přístupů k životu i víře. Setkání s řadou zajímavých laiků, kteří se ve svém volném čase věnují rozličným bohudobým aktivitám v církvi i mimo ni, mě vždy naplňovalo optimismem. Všechny účastníky laienfora totiž spojuje jedna věc, snaží se být ve své církvi aktivní, snaží se křesťanství žít. Ať už přispívají přípravou občerstvení na farní setkání, organizují biblické hodiny, nebo se věnují paliativní péči, inspirují svou aktivitou ostatní. Vždy uvítám možnost v klidu si popovídat s českou skupinou, protože se jinak napříč farnostmi vídáme jen zřídka. Druhým důvodem k návštěvě laienfora je pro mě prostor pro zbožnost, které je v dnešním světě vyhrazeno tak málo místa. Ranní a večerní chvály, prosté modlitby, nebo společná ztišení se vinou jako červená nit všemi dny laického setkání.

Přiznám se, že moje osobní všednodenní zbožnost, sestávající ze čtení breviáře v dopravních prostředcích a stručných ranních a večerních modliteb, na laienforu vždy pokračuje. Právě v tomto ohledu jsem považovala vždy přítomnost starších lidí za blahodárnou, protože zcela přirozeně vyžaduje zpomalení tempa a umožňuje tak zastavení i ostatním. Třetím neméně pádným důvodem je bezesporu poznávání nových míst. Nezřídka se laienforum odehrává v lokalitách oplývajících půvabnou přírodou či pozoruhodnými památkami a výlety do okolí jsou již tradičně nedílnou součástí programu.

V příštím roce připadl milý a zodpovědný úkol uspořádat laienforum nám. Tématem laienfora, které se odehraje v Praze ve dnech 10. až 14. srpna 2016, budou svatí. Budeme se zabývat proměnou pojmu svatosti v průběhu staletí a tím, jaké mají příklady svatých vliv na náš život, jaký je náš osobní vztah k nim. Budete-li mít zájem se laienfora účastnit, nebo dokonce pomoci s jeho přípravou, budeme se na Vás těšit. Přípravě laienfora se zatím aktivně věnují Luděku Elšík, Věra Boldišová, Pavel Kůrka a já. S případnými dotazy či nápady se neváhejte obrátit na mou e-mailovou adresu: lucie.kodisova@gmail.com.

✉ *Lucie Kodišová, farnost Praha*

Pro usmání

Turista přijde ke Genezaretskému jezeru, kde stojí malá bárka, která převáží turisty na druhou stranu.

Zeptá se lodníka: „Promiňte, co stojí jízdné na druhou stranu?“

Majitel bárky se na něho podívá a řekne: „Dvacet liber.“

„Není to trochu moc?“

„Vážený pane, to je jezero Genezaretské. Po tomto jezeru chodil Kristus pěšky!“

Turista se usměje a řekne:

„Není divu, při těch cenách!“

Římský biskup, zástupce apoštola Petra na zemi, se dostane do nebe. Za nebeskou branou mu říká svatý Petr: „Poslouchej, můžeš být rád, že ses sem vůbec dostal.“

Ex-papež se udiveně ptá: „Cože? Udělal jsem na zemi něco špatného?“

„Bůh se zlobí, že jsi nedovolil kněžské svěcení žen,“ odpoví Petr.

Jan Pavel II. nevěřicně: „Opravdu se kvůli tomu zlobí?“

Petr se k němu nakloní: „**Zlobí je slabé slovo, ONA je úplně bez sebe!**“

Setkání s mystikem Niklausem von Flüe

V rámci letošního laienfora ve švýcarském St. Niklausen jsme měli možnost navštívit překrásné poutní místo, které je právem součástí svatojakubské cesty, byla jím vesnička Flüel-Ranft, rodiště a působíště neotřelého středověkého mystika Niklause. Niklaus, známý především jako „Bruder Klaus“, se zde narodil do dobře situované zemanské rodiny. Už jako dítě měl cit pro smířování znesvářených a v době dospívání se jeho příkladné etické chování ještě vytříbilo.

Jako důstojník se účastnil mnoha válečných tažení. Zároveň udržoval v chodu rodinný statek a coby zámožný sedlák pojal za manželku Dorotheu Wyse. Stal se otcem deseti dětí, z nichž mnohým zajistil prestižní vzdělání. Během života rovněž vykonával řadu funkcí, byl například členem malé rady (obdobu vlády) kantonu Obwalden. Po roce 1467 však kvůli mnoha nepříjemným zkušenostem s politickou korupcí a nespravedlivými rozhodnutími v soudních procesech odstoupil ze všech veřejných funkcí. V říjnu toho roku se vydal na zbožnou pouť, aby našel Boha. Stalo se tak s výslovným souhlasem jeho ženy Dorothey, která by se v případě, že se Niklaus nevrátí, musela o děti i statek starat sama. Bylo mu tehdy 50 let. Zprvu se chtěl stát poutníkem a potulovat se světem. Před Liestalem (hlavním městem kantonu Basilej) se však otočil a po nedlouhém rozjímání v samotě lesů se navrátil zpět do Ranftu, kde žil vzdálen deset minut cesty od své rodiny.

Středem jeho spirituality se stalo každodenní intenzivní spoluprožívání Kristova utrpení. Ani po svém obratu k asketickému životu se Niklaus nepřestal zajímat o věci veřejné a byl často vyhledáván jako poradce v politických otázkách. I díky jeho přispění k vyřešení právního sporu mezi kantony v roce 1581 se stal Niklaus patronem Švýcarska.

Jako poustevník se živil nejdříve kořínky, medem a jinými dary lesa, později přijímal pouze eucharistii a od přijímání potravy se oprostil úplně. Právě jeho schopnost přežít, aniž by jedl, byla shledána zázračnou a přispěla k jeho pozdějšímu svatořečení. Na svůj věk působil údajně velmi zdravě a vyzařovala z něj svatost a vyrovnanost, jak o tom zpravuje děkan Albrecht von Bonstetten, který Niklause navštívil v prosinci 1478 v jeho poustevně: „Byl vysoký, velmi hubený, hnědý a vrásčitý, divoké nečesané vlasy byly černé, protkané nemnoha šedinami, vousy byly dlouhé asi jeden palec, jasné oči, slonovinové zuby, zcela kompletní a obličejí úměrný nos. Nebyl výřečný. Myslím, že mu bylo šedesát let. Když se člověk dotkl jeho ruky, byla chladná. Neměl pokrývku hlavy a šedou kutnu nosil na holém těle.

Světnička byla na den sv. Silvestra vlažně vytopena, měla dvě malá okna a malou vedlejší místnost. Neviděl jsem žádné nádobí, žádný stůl a žádné lože, na kterém by si služebník Kristův mohl odpočinout. Pokud tak chtěl učinit, musel stát, sedět, nebo si lehnout na podlahu.“

V osobním kontaktu byl prý Niklaus velmi vstřícný a na otázky odpovídal přímo

a nekomplikovaně. Návštěvníky jistě přitahovaly i podrobné výklady vidění, která Niklaus prožíval. Jednou z nejznámějších Niklasových vizí je podobenství o kole. Jádrem je jednoduchý nákres dvou soustředných kol, přičemž z menšího kola vycházejí tři paprsky a tři paprsky k němu směřují. Takové je dle Niklause božské bytí. Tři paprsky vycházející z menšího kola jsou tři osoby Nejsvětější Trojice, vycházejí z jedné božské podstaty a obsáhnou celé nebe a celý svět. Stejně tak, jak vycházejí, navracejí se zase zpátky, jsou jednotné a nerozdělené ve věčném panování. Koncem 80. let 15. století vznikla podle Niklausova vidění známá meditační malba temperou na plátně. Středem, tohoto k rozjímání určeného obrazu, je hlava Krista v kole. Z Kristovy tváře vycházejí tři paprsky a tři do ní zase směřují. Prostřednictvím paprsků je ústřední motiv propojen se šesti výjevy skutků milosrdenství

a doplněn symboly čtyř evangelistů. Obraz je zrcadlem lidské spásy a připomíná šest klíčů, které odemykají bránu nebes, tedy šest skutků milosrdenství. Prvním je návštěva nemocných, druhým poskytování pohostinnosti cizincům, třetím napojení žíznících a sycení hladovějících, čtvrtým utěšování zajatých, pátým oblékání nahých a šestým pohřbívání mrtvých. Pro Carla Gustava Junga byl Niklaus von Flüe jediný vynikající mystik z Boží milosti, jehož neortodoxní vize nabízely neomylným okem nahlížený pohled do hloubi božské duše, který dokázala obsáhnout všechny, díky dogmatice rozdělné konfese lidstva do jednoho symbolického archetypu. Názory na odkaz Niklause von Flüe se mohou různit, faktem ale zůstává, že se tento atypický mystik dodnes těší úctě napříč konfesemi.

Modlitba Niklause von Flüe

Ó můj Bože a můj Pane, odejmi mne
mně samému
a daruj mne zcela Tobě.

Ó můj Bože a můj Pane, odejmi ode
mne vše,
co mne oddaluje od Tebe.

Ó můj Bože a můj Pane, dej mi vše,
co mne přibližuje k Tobě.

Amen.

☒ *Lucie Kodišová, farnost Praha*

Cukroví

brabantské

Těsto: 240 g hl. mouky
120 g moučkového cukru
240 g másla
120 g strouhaných vlašských ořechů

Náplň: 150 g másla
150 g moučkového cukru
silná černá káva dle chuti

čokoládová poleva (čokoláda na vaření)

Uděláme těsto, dáme do lednice vychladit, pak rozválíme a vykrajujeme tvary. V mírné troubě dozlatova upečeme. Po vychladnutí spojujeme krémem a navrch poléváme čokoládou a zdobíme půlkou vlašského ořechu (nebo rozinkami, barevným cukrářským zdobením, atd.)

Citronové tyčinky

Těsto: 120 g másla
120 g polohrubé mouky
1 žloutek
1 PL mléka
citronová šťáva a kůra z půlky citronu

Poleva: 1 bílek
150 g moučkového cukru

Uděláme těsto, dáme do lednice vychladit. Umícháme polevu.

Z těsta vyválíme plát asi 5 mm silný a potřeme polevou. Rádýlkem nakrájíme tyčinky, které dáme na plech vyložený pečícím papírem. Pečeme v mírně vyhřáté troubě na 110°C asi 15–20 min.

Kokosové oči (nepečené)

4 vařené žloutky
150 g moučkového cukru
50 g másla
3 lžičce vaječného koňaku (nebo rumu)
80 g strouhaného kokosu
čokoládová poleva

Žloutky nastrouháme, přidáme změkklé máslo, moučkový cukr, vaječný koňak (rum) a kokos.

Zpracujeme do tužšího těsta, ze kterého děláme kuličky. Do nich uděláme důlky, které zalijeme čokoládou.

Ořechové trojhránky

Těsto: 20 dkg hl. mouky
10 dkg moučkového cukru
10 dkg másla
1 vejce
vanilkový cukr
prášek do pečiva

Náplň 1: 80 dkg meruňkové marmelády
2 cl rumu – svařit dohromady

Náplň 2: 12 dkg másla
12 dkg moučkového cukru
4 cl rumu
vanilkový cukr

3 lžíce mléka
28 dkg vlašských ořechů
– suroviny povaříme

300 g moučkového cukru
375 g másla
Ušleháme nad párou.

Uděláme těsto, dáme do lednice vychladit, pak rozválíme, položíme na plech vyložený pečícím papírem. Potřeme náplní 1 a pak náplní 2.

Pečeme při 170°C asi 25 min. Necháme prochládnout, nakrájíme na trojúhelníčky a pak ozdobíme čokoládou.

Štrúdl z piva

350 g hladké mouky
250 g Hery
12 lžic piva
3 hrsti strouhanky
600 g jablek
100 g rozinek
100 g ořechů
3 lžíce cukru
mletá skořice

Z mouky, tuku a piva zaděláme těsto a necháme ho přes noc uležet. Druhý den rozdělíme těsto na 3 díly, rozválíme, posypeme strouhankou a nastrouhanými jablky. Přidáme rozinky, ořechy a zasypeme skořicí a cukrem. Pečeme dozlatova.

Pařížské rohlíčky

Těsto: 300 g hladké mouky
120 g moučkového cukru
250 g Hery
90 g mletých ořechů
2 žloutky

Krém: 2 vejce
4 žloutky

Zpracujeme těsto a vtačujeme do formiček. Po upečení a vychladnutí stříkáme na rohlíčky ozdobně krém. Dáme ztuhnout a potom krémovou část máčíme v čokoládové polevě.

Šlehané zázvorky

150 g polohrubé mouky
150 g moučkového cukru
1 lžíce mletého zázvoru
1 vejce
špetka prášku do pečiva
citrónová kůra

Ve vodní lázni šleháme cukr se žloutky do zhoustnutí. Odstavíme a šleháme do vychladnutí. Přidáme citrónovou kůru, proseitou mouku s práškem do pečiva, zázvorem a vypracujeme těsto. Vyválíme tenkou placku, vykrajujeme tvary zázvorek. Klademe na vymazaný plech a v mírné troubě upečeme. Na plechu necháme vychladnout.

Šuhajdy

200 g čokolády na vaření
2× čokoláda Kaštany
250 g 100% tuku
1 Salko
120 g tuku
mandle nebo oříšky

Čokolády rozehřejeme se 100% tukem. Salko vaříme 2 hodiny a vychladlé ušleháme s tukem. Do papírového košíčku dáváme čokoládu, krém ze Salka, oříšek nebo oloupanou mandli a opět čokoládu.

Zprávy

Volební synoda církve se uskuteční v dubnu v Želivě

V souladu s Ústavou Starokatolické církve v ČR a Řádem volby biskupa svolal biskup Dušan 49. řádnou synodu k volbě nového biskupa. Synoda se bude konat ve dnech 7.–9. dubna 2016. Místem konání bude klášter Želiv. Níže uvádíme abecední seznam volitelných kněží české starokatolické církve: **Cepek Pavel**, farní obec starokatolické církve v Šumperku

Čapka Martin, farní obec starokatolické církve v Jihlavě

Kolářek Karel, farní obec starokatolické církve v Jablonci nad Nisou

Růžička Marek Bernard, farní obec starokatolické církve v Praze – sv. Máří Magdaléna

Sassmann Alois, farní obec starokatolické církve v Táboře

Solloch Roland, farní obec starokatolické církve ve Varnsdorfu

Stránský Pavel Benedikt, farní obec starokatolické církve ve Zlíně

Svoboda Aleš, farní obec starokatolické církve v Soběslavi

Toman Rostislav, farní obec starokatolické církve v Brně

Tvrdek Petr, farní obec starokatolické církve v Praze

Żywczo Grzegorz Tomasz, farní obec starokatolické církve v Pacově

Kněžím, kteří přijmou kandidaturu na nového biskupa, budeme věnovat dostatek prostoru v některém z nejbližších čísel Communia.

Máme tři nové jáhny

V sobotu 28. listopadu 2015 přijali z rukou biskupa Dušana během slavnostní bohoslužby jáhenské svěcení **Petra Alžběta Baslová**, **Monika Johanka Mádlová** a **Martin Kováč**. Svěcení proběhlo v zaplněném katedrálním chrámu svatého Vavřince v Praze. Do příštího čísla Communia připravujeme rozhovor se všemi novými diákoný.

Bohoslužba za oběti nehod

V neděli 15. listopadu se v naší první dálniční kapli Smíření na D5 u Plzně konala ekumenická bohoslužba na památku obětí dopravních nehod (kapli najdete na odpočívadle na obchvatu Plzně poblíž Šlovic u 83. km ve směru na Prahu).

Kaple Smíření byla slavnostně otevřena v roce 2008. Jde zřejmě o jedinou podobnou stavbu ve východní Evropě, kde mohou řidiči kdykoli zastavit, modlit se a rozjímat, v Německu jich je téměř třicet. Kaple Smíření představuje novodobá Boží muka. Ta jsou obvyklými průvodci starých cest v Čechách. Připomínají cestujícím stálou Boží přítomnost a odpovědnost člověka vůči době i druhým.

Jáhenské svěcení 28. 11. 2015

